

Rakousko vedené FPÖ může být problém pro podporu Ukrajiny, míní bruselský expert

Brusel 30. září (zpravodajka ČTK) - Rakousko vedené pravicově populistickou Svobodnou stranou Rakouska (FPÖ) by mohlo znamenat problém pro podporu Ukrajiny. V rozhovoru s ČTK to uvedl šéf bruselské pobočky českého institutu Europeum Žiga Faktor. Zároveň by to podle něj změnilo rozložení moci v rámci Evropské rady, tedy summitů EU, kde by se vytvořila silná skupina premiérů z frakce Patriotů pro Evropu. K této frakci se nyní hlásí například maďarský premiér Viktor Orbán, jsou v ní ale i europoslanci z vládnoucí nizozemské krajně pravicové Strany pro svobodu (PVV), či z českého hnutí ANO. Frakce je nyní třetí nejsilnější skupinou v Evropském parlamentu.

"V současné době lze nárůst preferencí krajně pravicových stran považovat již za dlouhodobější trend, který můžeme spatřovat napříč Evropou a volně datovat k prezidentské kampani v USA v roce 2016, která vynesla do Bílého domu Donalda Trumpa. Hlavní příčinou je nespokojenost s politickou reprezentací země, respektive s tradičními politickými stranami, v postkomunistických zemích často doprovázené jakousi deziluzí z přechodu k demokracii," uvedl Faktor. Jde podle něj rovněž o reakci na několik po sobě jdoucích krizí, které Evropu v posledních deseti letech potkaly, ať již jde o krizi nančnickou, migrační, covidovou a nyní krizi spojenou s ruskou válkou na Ukrajině.

"Mnoho voličů cítí, že politická garnitura v těchto krizích selhala a mělo to přímý dopad na jejich životy. Z této nespokojenosti pak pramení i rostoucí podpora uskupení, která jsou na okrajích politického spektra. To vše je samozřejmě doprovázeno i změnami ve společnosti, především co se týče způsobu přenosu informací. Ty jsou v dnešním světě rychleji dostupné, často zjednodušené a mnohdy prošpikované dezinformacemi, které skrze silné emoční reakce záměrně ovlivňují voliče," dodal bruselský expert.

Jaký vliv budou mít výsledky rakouských voleb na fungování Evropské unie podle něj zatím nejde posoudit. Je totiž stále vysoce pravděpodobné, že FPÖ nebude schopna sestavit vládu a skončí i přes vítězství v opozici. "Pokud bychom ovšem spekovali nad tím, jak by fungovalo Rakousko vedené stranou FPÖ v rámci EU, byl by to zajisté velký oříšek nejen pro podporu Ukrajiny, ale změnilo by to i rozložení moci v rámci Evropské rady, kde by se vytvořila silná skupina premiérů z frakce Patriotů pro Evropu. Tato skupina by pak z dlouhodobého hlediska mohla mít silný vliv i na budoucnost zelené, migrační či rozšiřovací politiky," myslí si Faktor.

Podle bruselského experta hrozí, že nárůst podpory krajně pravicových a populistických stran by mohl pokračovat a to zejména kvůli tomu, že tradiční strany nenalezly jasný způsob, jak odlivu voličů vzdorovat. "Lze to sice pozorovat jako celoevropský problém, jelikož klíčová témata, která rozhodují volby, se často opakují, na druhou stranu ovšem volbám napříč EU zpravidla dominují národní problémy a těžko na to lze tudíž reagovat jednotně," myslí si Faktor. Jedním z klíčových prvků by podle něj mělo být zlepšení politické komunikace vůči voličům, což znamená například kvalitněji mluvit o bene tech našeho členství v NATO a EU, ale i o našich závazcích a povinnostech, které z toho plynou.

Je třeba rovněž řešit "problém narůstajících socioekonomických rozdílů mezi městy a venkovem – ze všech dat vychází, že právě sociálně slabší a odloučenější skupiny obyvatelstva se nejčastěji uchylují k podpoře krajních politických stran". "Zvyšování životní úrovně napříč Evropou by tak mělo být jednou z priorit jakékoliv politické reprezentace, která chce vzdorovat nárůstu extremismu," uvádí expert z institutu Europeum.